

Poistenie

Poistenie (definícia, kategórie, členenie)

Komerčné poistenie

Sociálne poistenie

Zdravotné poistenie

Porovnanie komerčné vs. sociálne a zdravotné

Sociálne poistenie a dôchodkový systém

Literatúra

- i Zákon o poisťovníctve 95/2002 Z.z
- i Zákon o dohľade nad finančným trhom 747/2004 Z.z
- i Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla 381/2001 Z.z
- i Zákon o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia 340/2005 Z.z
- i Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní 82/2005 Z.z.

-
-
- i Slovenská asociácia poisťovní
<http://www.slaspo.sk/>
 - i Slovenská kancelária poisťovateľov
<http://www.skp.sk/>
 - i Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve
<http://www.sasp.sk/>
 - i Slovenská spoločnosť aktuarov
<http://www.aktuar.sk/>

Poistenie

- i **Poistenie** predstavuje zabraňovanie (elimináciu) vzniku negatívnych dôsledkov udalostí, ktoré môžu nastať s určitou pravdepodobnosťou.
- i **Poistovníctvo** je špecifickým odvetvím ekonomiky, ktoré zasahuje takmer do každej oblasti hospodárstva, pretože je len veľmi málo rizík, ktoré nie sú poistiteľné

Subjekty poistenia

V poistení sa spravidla rozlišuje medzi niekoľkými subjektami

- i poistenec,
- i poisťník,
- i osoba oprávnená na poistné plnenie
- i a poisťovateľ.

Subjekty poistenia

Poistenec

- i osoba, na ktorej život, zdravie, majetok, atď., sa poistenie vzťahuje, sa označuje ako *osoba poistená* – *poistenec*.
- i poistený môže byť súčasne aj poistníkom

Subjekty poistenia

Poistník

- i je osoba, ktorá **uzavrela zmluvu o poistení**.
- i poistná zmluva môže byť v prospech poisteného – potom je poistník a poistený jedna a tá istá osoba, alebo v prospech inej osoby.
- i **Povinnosťou poistníka je platiť poistné.**

Subjekty poistenia

Osoba oprávnená na poistné plnenie

- táto osoba zväčša vstupuje do poistného vzťahu za špecifických okolností, napr. pri úmrtí poistenej osoby, a vzniká jej už podľa označenia nárok na vyplatenie poistnej sumy

.

Subjekty poistenia

Poist'ovatel'

- stojí na druhej strane poistného vzťahu na základe spísania poistnej zmluvy
- je to subjekt, ktorý je povinný vykonávať a spravovať poistenie,
- teda inými slovami **poist'ovňa**.

Kategórie poistenia

Poistné

- i predstavuje cenu poskytovanej poistnej ochrany
- i poistné je stanovované percentuálnou sadzbou,
- i poistné sa stáva súčasťou **poistných fondov**, tvorených danou inštitúciou
- i povinnosť pre poistníka

Kategórie poistenia

Poistný fond má vo všeobecnosti niekoľko významných charakteristík –

- i tvorí sa z poistného poistených osôb a osôb zo zákona povinných uhrádzať odvody,
- i je sústredený v špecializovanom poisťovacom podniku,
- i rozdeľuje sa medzi tie subjekty, ktoré sa zúčastnili na jeho tvorbe,
- i jeho použitie je prísne účelové.

Kategórie poistenia

Poistná udalosť

- i Pod **poistnou udalosťou** môžeme chápať – dožitie sa určitého veku, chorobu, úraz, smrť spôsobenú úrazom, starobu, stratu zamestnania, platobnú neschopnosť zamestnávateľa, poškodenie majetku, poškodenie zdravia, atď.
- i Po vzniku poistnej udalosti prináleží poistenej osobe, resp. osobe oprávnenej, poistné plnenie.

Kategórie poistenia

Poistné plnenie

predstavuje:

- i **peňažné** vyrovnanie škôd alebo
- i úhrada zvýšených potrieb

vzniknutých ako následok realizovanej poistnej udalosti.

Výška poistného plnenia vyplýva z poistnej zmluvy alebo je daná zákonom.

Kategórie poistenia

Poistná doba – doba, na ktorú poistený uzatvoril poistnú zmluvu

Poistné obdobie – časť poistnej doby, za ktoré je potrebné platiť poistné

Črty poistenia

- i je založené na **kolektívnej tvorbe prostriedkov**
- i je založené na **solidarite členov**
- i náhrada pri poistení je **neekvivalentná**
- i náhrada je **podmienená**
- i je spojené s **určitým rizikom** (možnosť vzniku nepriaznivej udalosti)
- i inštitucionálnym zabezpečením je poverený špecifický subjekt – **poist'ovňa**.

Klasifikácia poistenia

podľa foriem poistenia rozoznávame

zákonné poistenie

- | účasť vzniká na základe splnenia zákonnej povinnosť automaticky,
- | neuzatvára sa poisťná zmluva,
- | poistenie trvá aj v prípade, že poistený, alebo poisťník neplatí poisťné (zdravotné a sociálne poistenie),

i zmluvné povinné poistenie –

- | v danom prípade je povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu, ale
- | subjekt si môže vybrať poisťovňu, s ktorou zmluvu uzavrie (poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla),

i zmluvné dobrovoľné poistenie –

- | realizuje sa na báze dobrovoľnosti na základe rozhodnutia poisťníka, ktorý sa poisťí pre prípad ľubovoľného rizika.

Klasifikácia poistenia

- i podľa **poistných odvetví**
 - l poistenie osôb,
 - l poistenie majetku,
 - l poistenie zodpovednosti za škodu.

Klasifikácia poistenia

V poistných odvetviach potom rozoznávame **poistné druhy**.

v poistení osôb –

- i životné poistenie** – poistenie pre prípad smrti, pre prípad dožitia sa konca poistenia, pre prípad invalidity, atď.,
- i úrazové poistenie** – poistenie pre prípad smrti spôsobenej úrazom, trvalých následkov úrazu, času nevyhnutného liečenia,
- i sociálne a zdravotné poistenie,**

Klasifikácia poistenia

V poistných odvetviach potom rozoznávame **poistné druhy**.

v poistení majetku

- | poistenie pre prípad poškodenia veci živelnou udalosťou, vodou, pri vnútroštátnej doprave,
- | poistenie pre prípad odcudzenia veci, úmyselného poškodenia,
- | poistenie pre prípad poškodenia, odcudzenia motorového vozidla,
- | poistenie pre cesty a pobyt, atď.

Klasifikácia poistenia

V poistných odvetviach potom rozoznávame **poistné druhy**.

v poistení **zodpovednosti za škodu** –

- i spôsobenú prevádzkou motorového vozidla,
- i po pracovných úrazoch,
- i spôsobenú činnosťou povolání ako právnik, daňový poradca, audítor, zverolekár, stomatológ, atď.

Tri významovo odlišné zložky

- i komerčné poistenie,
- i sociálne poistenie a
- i zdravotné poistenie.

Komerčné poistenie

- i výkonom komerčného poistenia je podľa zákona poverená **komerčná poisťovňa**.
- i **poisťovňa** je akciovou spoločnosťou so sídlom na území SR, ktorá má povolenie od Úradu pre finančný trh (od 1.1.2006 NBS)
- i Komerčná poisťovňa môže vykonávať **životné** alebo **neživotné poistenie**.

Komerčné poistenie

Komerčná poisťovňa vykonáva prevažne poisťovaciu činnosť:

- i uzatváranie poisťných zmlúv,
- i správu poistenia – správu poisťného kmeňa, sledovanie predpisu a platenia poisťného,
- i likvidáciu poisťných udalostí – poskytovanie poisťného plnenia,
- i sprostredkovanie poistenia.

Komerčné poistenie

Sprostredkovatelia v KP:

Maklér môže zastupovať pri sprostredkovateľskej činnosti niekoľko poisťovní naraz a reagovať tak na potreby klienta a poskytnúť mu ten najlepší produkt.

Agent zastupuje len jednu jedinú poisťovňu. Makléri sú združení v Slovenskej asociácii maklérov v poisťovníctve.

Poistný trh

i súčasť finančného trhu

V SR:

- 26 komerčných poisťovní
- 1. Kooperatíva
- 2. Poisťovňa Gerling Slovensko
- 3. Komunálna poisťovňa
- 4. Poisťovňa AIG Slovakia
- 5. Poisťovňa Cardif Slovankia
- 6. Victoria-Volksbanken poisťovňa
- 7. Amlsico AIG Life
- 8. Allianz – Slovenksá poisťovňa
- 9. Union
- 10. Česká poisťovňa – Slovensko

(trhový podiel, rentabilita kapitálu, rentabilita poistného, výnosovosť investícií, prevádzková nákladovosť, technická nákladovosť)

Sociálne a zdravotné poistenie

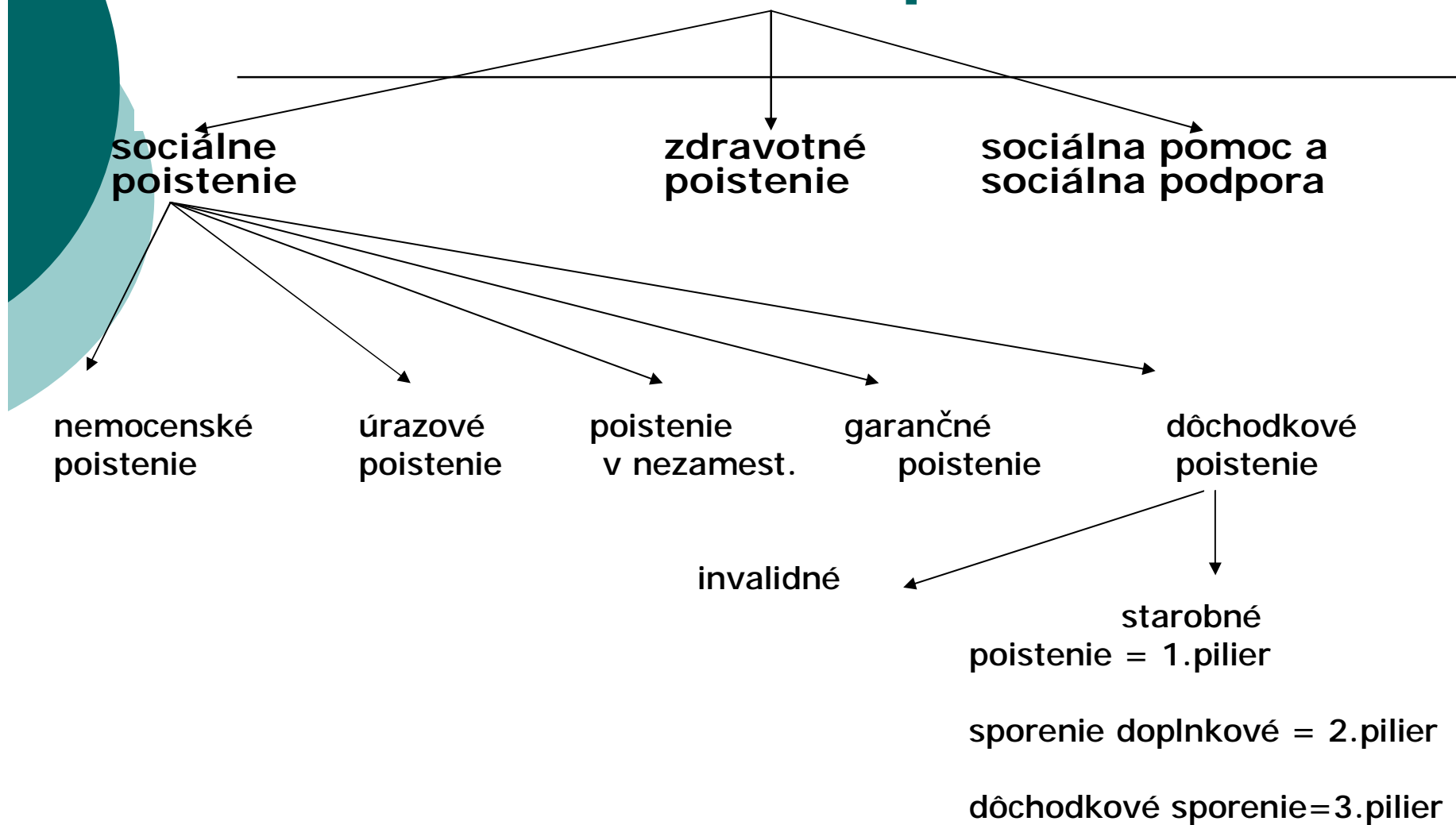
Sociálne zabezpečenie

Sociálne poistenie

Zdravotné poistenie

Sociálna pomoc a podpora

sociálne zabezpečenie

Sociálne poistenie vs. sociálna pomoc a podpora

Sociálne poistenie

- i ochrana obyvateľov v rôznych situáciách (materstvo, staroba, pracovná neschopnosť), a to najmä ak ide o **následky vo vzťahu k pracovnej sile**

Sociálna pomoc

- i systém náhradných zdrojov v situáciách **hmotnej núdze** (dávky hmotnej núdze, opatrovateľská služba, poradenstvo..)

Sociálna podpora

- i **rodinné dávky financované zo ŠR** – prídavky na deti, rodičovský príspevok, príspevok na pohreb, príspevok pri narodení dieťaťa, zaopatrovací príspevok

Sociálne poistenie

- i **povinné verejnoprávne poistenie,**
- i založené na **platení odvodov.**
- i od neho sa potom odvodia dávky, ktoré ten-
ktorý prispievateľ obdrží, keď nastane poistná
udalosť.
- i jeho úlohou je ochrániť **veľkú časť**
obyvateľstva pred rizikami v živote a tiež
zabezpečiť **prerozdelenie dôchodkov**
v národnom hospodárstve.

Sociálne poistenie

Sociálne poistenie pozostáva z piatich *podsystemov* –

- i nemocenské poistenie,
- i dôchodkové poistenie,
- i úrazové poistenie,
- i garančné poistenie,
- i poistenie v nezamestnanosti.

Sociálne poistenie

1. Nemocenské poistenie

je poistením pre prípad straty príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva.

Z nemocenského sa poskytujú dávky – nemocenské, ošetrovné, vyrovnávacia dávka, materské.

Sociálne poistenie

2. Úrazové poistenie

poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia **v dôsledku pracovného úrazu, alebo choroby z povolania.**

Sociálne poistenie

3. Garančné poistenie

je poistením pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ktorá mu neumožní pokryť nároky zamestnancov, spojené so sociálnym poistením,

Sociálne poistenie

4. Poistenie v nezamestnanosti

vyplácanie dávok v nezamestnanosti,
ktoré nahrádzajú podporu v
nezamestnanosti.

Sociálne poistenie

5. Dôchodkové poistenie

- i poistenie pre prípad staroby a invalidity,

Sociálna poisťovňa

vznik 1. novembra 1994 zákonom č. 274/1994 Z. z. ako verejnoprávna inštitúcia poverená výkonom nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia, ktoré prevzala od svojej predchodkyne Národnej poisťovne.

- i Od Slovenskej poisťovne prevzala 1. apríla 2002 aj poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania.
- i Od 1. januára 2004 vykonáva v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. sociálne poistenie, t.j. nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie - starobné a invalidné, ďalej úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.
- i Od 1. januára 2005 Sociálna vykonáva aj činnosti v rámci starobného dôchodkového sporenia – predovšetkým vyberá príspevky, postupuje ich dôchodkovým správcovským spoločnostiam a registruje zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení.

Zdravotné poistenie

Na základe zdravotného poistenia sa poskytuje **zdravotná starostlivosť**

- i pri predchádzaní chorobe,
- i v prípade choroby,
- i pri predchádzaní úrazu a
- i v prípade úrazu.

Poistenie, na základe ktorého je poskytovaná potrebná zdravotná starostlivosť **bez nutnosti priamej úhrady.**

Zdravotné poistenie

Zdravotná starostlivosť zo zdravotného poistenia zahŕňa:

- i **ambulantnú a ústavnú zdravotnú starostlivosť**, vrátane rehabilitácie a starostlivosti o chronicky chorých,
- i **prevenciu ochorení** podľa osobitných predpisov,
- i **poskytovanie liečiv**, zdravotníckych pomôcok a zdravotníckych potrieb, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života alebo na zachovanie a rozvíjanie zdravia,
- i **dopravu chorých** a náhradu cestovných nákladov do najbližšieho zmluvného zdravotníckeho zariadenia, ktoré je oprávnené poskytnúť zdravotnú starostlivosť, ak to vyžaduje ich zdravotný stav,
- i **kúpeľnú starostlivosť** a osobitnú starostlivosť poskytovanú na základe odporúčania lekára ako nevyhnutnú súčasť liečebného režimu.

Zdravotné poistenie

Osobe **vzniká** povinnosť zdravotne sa poistiť už **narodením**.

V stanovenom termíne 8 dní musí byť podaná prihláška do vybranej zdravotnej poisťovne.

Zdravotné poistenie

Na trhu zdravotného poistenia pôsobia v súčasnosti nasledujúce subjekty –

- i VŠZP
- i Dôvera - od 1.1.2007 sa spája Dôvera so Sidériou
- i SZP
- i Union
- i Apollo
- i Európska ZP

Zdroj: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

ZDRAVOTNÉ POISŤOVNE

	K10.2006	K 1.1.2007	Rozdiel
Všeobecná zdravotná poisťovňa	3 405 318	2 907 973	- 497 345
Spoločná zdravotná poisťovňa	681 255	599 691	- 81 564
Apollo	465 566	438 642	- 26 924
Dôvera	348 398	433 567	+85 169
Sidéria	397 671	318 270	-79 401
Európska ZP- novovznikajúca	2	74 609	+74 607
Union- novovznikajúca	23	462 481	+462 458

Komerčné vs. sociálne a zdravotné

i Vid'. prehľadná schéma

Dôchodková reforma

Zámer dôchodkovej reformy je

- i vytvorenie viacpilierového systému financovania dôchodkových dávok,
- i rozloženie rizika a
- i presadenie princípu zásluhovosti nad princípom solidarity (odstránenie nadmernej nivelizácie dôchodkov).

Nový dôchodkový systém

je založený na troch pilieroch:

I. pilier – priebežný systém

dôchodkového
zabezpečenia

**II. pilier – kapitalizačný
systém**

dôchodkového
zabezpečenia

III. pilier – doplnkový

dôchodkový systém
sporenia

I. pilier (Sociálna poisťovňa)

- i v rámci dôchodkovej reformy prešiel viacerými zmenami
- od 1. januára 2004 Sociálna poisťovňa vypočítava občanovi starobný dôchodok z 1. piliera podľa spravodlivejšej metódy, ktorá berie do úvahy počet odpracovaných rokov (roky poistenia) a príjem dosiahnutý v rozhodujúcom období.
- od 1. júla 2005 je rozhodujúcim obdobím obdobie od roku 1984. Zavádza možnosť predčasného alebo neskorého odchodu do dôchodku, občanom sa umožňuje poberať dôchodok aj pracovať a súčasným dôchodcom sa ich dôchodky pravidelne zvyšujú.

Nový dôchodkový systém chráni občanov, ktorí stratia prácu tesne pred dôchodkom a odmeňuje občanov, ktorí zostanú pracovať aj po dovriešení dôchodkového veku.

II. pilier – kapitalizačný (súkromný)

Reprezentujú ho osobné dôchodkové účty v súkromných DSS. Fungovanie DSS podlieha prísnyim pravidlám a dôslednej kontrole štátu. Dodržanie pravidiel podlieha 5 stupňovej kontrole (Dôchodková správcovská spoločnosť, NBS, depozitár, vnútorná kontrola, DSS, audítor, občan)

- i časť odvodov, pôjde na váš osobný účet v DSS podľa vášho výberu, budú vaším majetkom (budú oddelené od majetku DSS) a v prípade vášho úmrtia ich zdedia pozostalí.
- i hlavným kritériom vstupu do 2. piliera je vek, pretože sporiť treba minimálne 10 rokov.

Vaša DSS dá na výber jeden z troch dôchodkových fondov:

Typ fondu:

Portfólio fondu:

Kto môže byť v tomto fonde:

- **rastový dôchodkový fond (80 % majetku v akciových investíciách)**

Ø občan, ktorý má **15** a viac rokov do dôchodku

- **vyvážený dôchodkový fond (max 50 % majetku v akciových investíciách)**

Ø občan, ktorý má **7** a viac rokov do dôchodku

- **konzervatívny dôchodkový fond (100 % dlhopisy a peňažné investície)**

Ø občan bez ohľadu na to, koľko má rokov do dôchodku

III. pilier - dobrovoľný (doplňkový)

- i reprezentujú ho doplnkové dôchodkové spoločnosti (DDS)
- i prispievanie do DDS je dobrovoľné, zo mzdy sa platí podľa vlastného uváženia a istou čiastkou zvyčajne prispieva aj zamestnávateľ,
- i realizujú ho finančné inštitúcie – životné poisťovne, banky, doplnkové dôchodkové poisťovne.
- i zabezpečenie na dôchodok v III. pilieri je daňovo zvýhodňované štátom
- i je dostupný pre tých ktorí sa nemôžu zapojiť do II. piliera.

Nový dôchodkový systém

Vid'. prehľadná tabuľka

Zoznam dôchodkových správcovských spoločností

- i 1. Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.
Tatrabanka, a.s
- i 2. ING dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. Ľudová banka, a.s.
- i 3. VÚB Generali dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. Slovenská sporiteľňa, a.s.
- i 4. AEON, d.s.s., a.s. Unibanka, a.s.
- i 5. ČSOB d.s.s., a.s. HVB Bank, a.s.
- i 6. Winterthur d.s.s., a.s. HVB Bank, a.s.

Poist'ovne so sídlom na území SR

Aktuálny stav k 19.3.2007

- i AEGON Životná poisťovňa, a.s.
- i Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s.
- i AMSLICO AIG Life poisťovňa a. s.
- i Česká poisťovňa - Slovensko akciová spoločnosť
- i ČSOB Poisťovňa, a. s.
- i D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.
- i Generali Poisťovňa, a. s.
- i ING Životná poisťovňa, a. s.
- i Komunálna poisťovňa a. s.
- i KONTINUITA poisťovňa, a. s.
- i KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.
- i OTP Garancia poisťovňa, a. s.
- i OTP - Garancia životná poisťovňa, a. s.
- i Poisťovňa AIG Slovakia a. s.
- i Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.
- i POISŤOVŇA HDI GERLING Slovensko, a. s.
- i Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a. s.
- i Poisťovňa TATRA a. s.
- i Prvá česko-slovenská poisťovňa Rapid, a. s.
- i Q B E poisťovňa, a. s.
- i UNION poisťovňa, a. s.
- i UNIQA poisťovňa, a. s.
- i VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.
- i Wüstenrot poisťovňa, a. s.